

VII. Πρόλογος Ἰ.Θ. Μάζη στὸ τεῦχος 7, Γεωστρατηγική

[Ἰνστιτούτο Ἀμυντικῶν Ἀναλύσεων, Γεωστρατηγική 7 (1/4/2005)]

Πρόλογος τῆς Ἐκδόσεως

Ἡ Ἑλλάς εἶναι ἡ χώρα ἡ ὁποία, παρὰ τὶς ὅποιες διαφορὲς διεθνοδικαϊκοῦ τύπου ἔχει μὲ τὴν γείτονα καὶ σύμμαχο Τουρκία, παρὰ τὶς ὅποιες ἀδόκιμες διεθνοπολιτικῶς ἐνέργειες τῆς τελευταίας στὸ Αἶγαίο — καὶ μάλιστα σὲ περιόδους ποὺ θεωροῦνται περίοδοι προσέγγισης μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν — ἐπιμένει νὰ στηρίζει τὶς διαδικασίες ἐντάξεώς της στὴν εὐρωπαϊκὴν οἰκογένεια.

Καὶ αὐτὸ τὸ πράττει διότι θεωρεῖ ὅτι ὁ ἐξευρωπαϊσμός καὶ ἡ συνακόλουθος ἐμβάθυνσις τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν, ὅπως καὶ ἡ κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ ἀνάπτυξις τῆς γείτονος εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Εἰρήνης, τῆς Ἀσφαλείας καὶ τῆς εὐημερίας στὴν Ἀνατολικὴ Μεσόγειο καὶ τὰ Βαλκάνια.

Παρὰ τὰ πρόσφατα ἀποτελέσματα τῶν δημοψηφισμάτων στὴν Γαλλία καὶ τὴν Ὁλλανδία τὰ ὁποία σὲ συγκεκριμένους πτυχῆς τοὺς ἀνεδείκνυαν τὸν σοβαρὸ προβληματισμὸ μεγάλων, ὅσον καὶ σημαντικῶν, κοινωνικῶν ὁμάδων τῶν δύο χωρῶν ἐνώπιον τοῦ ἐνδεχομένου τῆς ἐντάξεως τῆς Τουρκίας στὴν Ε.Ε. ἡ χώρα μας, διὰ χειλέων τοῦ Πρωθυπουργοῦ Κ. Καραμανλῆ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν Πέτρου Μολυβιάτη, κατέστησε σαφὲς ὅτι ἡ Ἀθήνα ἐπιθυμεῖ τὴν ἐνταξίαν τῆς γείτονος στὴν μεγάλη καὶ δημοκρατικὴ εὐρωπαϊκὴ οἰκογένεια ἀλλὰ μετὰ ἀπὸ διαπίστωσιν τῆς ἀυστηρᾶς τήρησεως ὅλων τῶν ἀπαιτουμένων γιὰ τοῦτο προϋποθέσεων.

Εἶναι λοιπὸν λογικὸ νὰ μᾶς ἀνησυχοῦν πληροφορίες ὅπως αὐτή, τὴν ὁποίαν παρουσιάζομε κατωτέρω, διότι ἐξ αὐτῶν προκύπτει ὅτι ἡ ἐστίασις τῆς προσοχῆς τῶν εὐρωπαϊκῶν ἢ διεθνῶν θεσμικῶν καὶ συνδικαλιστικῶν ὀργάνων (ὅπως ἡ Κοινοβουλευτικὴ Συνέλευσις τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Συμβουλίου, οἱ «Ρεπόρτερ χωρὶς Σύνορα» [RSF], ἡ Ἐθνικὴ Γραμματεία τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐπαγγελματιῶν Δημοσιογράφων στὸ Βέλγιον [AGJPB] καὶ τὸ Κέντρο Διαπολιτισμικῶν Δράσεων τῶν Βρυξελλῶν [CBAI]) σὲ συγκεκριμένα γεγονότα ποὺ λαμβάνουν χώραν στὴν γείτονα δὲν ἀποδεικνύει ἐπαρκῆ προσπάθεια τῶν ἀρχῶν τῆς Ἀγκύρας πρὸς τὴν ἐφαρμογὴ τῶν θεμελιωδῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν, ὅπως εἶναι στὴν περίπτωσή μας ἡ ἐλευθερία τοῦ Τύπου.

Ἐκτιμοῦμε, ὅτι ἡ πληροφορία αὐτὴ εἶναι σκόπιμον νὰ γίνῃ εὐρύτερον γνωστὴ διότι θεωροῦμε τὴν ἐλευθερία τῆς διαδόσεως τῶν ἰδεῶν μέσῳ τοῦ Τύπου θεμελιώδη ἀρχὴ καὶ στήριγμα τῆς Δημοκρατίας, καὶ συνεπῶς θὰ ἀφιερῶσμε τὸν καθιερωμένον πρόλογο τοῦ ἀνα χεῖρας τεύχους στὰ γεγονότα αὐτά.

Τὸ ζήτημα, λοιπὸν ποῦ τίθεται εἶναι το ὅτι παρὰ τὴν τροποποίηση τοῦ Τουρκικοῦ Ποινικοῦ κώδικος, ἡ τουρκικὴ δικαιοσύνη ἐπιμένει στὴν σύλληψη τοῦ Ντογὰν Ἐζγκυντέν, ἀρχισυντάκτου τῆς *Info-Turk*.

Δυστυχῶς, παρὰ τὴν τελευταία τροποποίηση τοῦ τουρκικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος, ἡ ὁποία ἔτυχε τῆς ἐνθέρου ἐπιδοκμασίας τῶν εὐρωπαϊκῶν ἀρχῶν, διαπιστώνεται ὅτι οἱ δημοσιογράφοι εὐρίσκονται πάντα ὑπὸ τὴν ἀπειλὴ συλλήψεως καὶ φυλακίσεως, ἐξ αἰτίας τῶν ἀπόψεών τους γιὰ τοὺς πραξικοπηματίες στρατηγούς. Μετὰ ἀπὸ τὴν βιημον ἀναβολὴ τροποποιήσεως τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος, ἐξεκίνησαν πάλιν στὶς 22 Ἰουνίου οἱ ἀγωγές κατὰ δύο δημοσιογράφων, τοῦ Ντογὰν Ἐζγκυντέν καὶ τοῦ Ἐμὶν Καράκα, στὸ Ποινικὸ Δικαστήριον τοῦ Δεύτερου Πρωτοδικείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Μὲ αὐτὸ τὸ νέο ἀκροατήριον, ὁ δημόσιος κατήγορος ἀπήτησε ποινὴ φυλακίσεως ἕως καὶ 2 ἔτη γιὰ τὸν Ἐμὶν Καράκα, ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 301/2 τοῦ νέου τουρκικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος (ποῦ ἀντικατέστησε τὸ ἄρθρον 159/1 τοῦ προγενεστέρου τουρκικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος).

Ὁ κατήγορος ἐζήτησε, ἐπίσης, ἐν περιπτώσει ποῦ ὁ Ντογὰν Ἐζγκυντέν ἐπιστρέφει στὴν χώρα (εὐρίσκεται ἐξόριστος στὸ Βέλγιο), μέχρι τῆς συλλήψεώς του, νὰ διαχωρισθεῖ ἡ ἀγωγή του ἀπὸ τὴν ὑπόθεση τοῦ Καράκα, προκειμένου νὰ συνεχισθεῖ μεμονωμένως ἡ ἀγωγή κατὰ τοῦ δευτέρου.

Τὸ δικαστήριον ἀπεφάσισε νὰ διαχωρίσει τὸν φάκελλον Ἐζγκυντέν μέχρι τὴν σύλληψή του καὶ νὰ ἀναβάλλει τὴν δίκη τοῦ Καράκα γιὰ τὶς 13 Σεπτεμβρίου 2005.

Τὸ δικαστήριον εἶχε παραδώσει στὶς 27 Σεπτεμβρίου 2002 σὲ ὅλα τὰ σημεῖα ἐλέγχου τῶν συνόρων ἔνταλμα συλλήψεως, ὥστε ὁ Ἐζγκυντέν νὰ προσαχθεῖ στὴν δικαιοσύνη ἀμέσως μόλις εἰσέλθει στὴν Τουρκία. Μέχρι στιγμῆς, αὐτὸ τὸ ἔνταλμα συλλήψεως ἀνενώθη πεντάκις ἀπὸ τὸ ἴδιο δικαστήριον. Ὁ Ντογὰν Ἐζγκυντέν, ἀρχισυντάκτης τῆς *Info-Turk* καὶ Πρόεδρος τῶν ἐργαστηρίων *Sun Workshops* (*Ateliers du Soleil*) στὶς Βρυξέλλες, ἠρνήθη νὰ παραδοθεῖ στὴν τουρκικὴ δικαιοσύνη.

Ἔνας ἀπὸ τοὺς παλαιότερους δημοσιογράφους τῆς Τουρκίας, ὁ Ντογὰν Ἐζγκυντέν, καὶ ὁ δημοσιογράφος Ἐμὶν Καράκα κατηγορήθησαν γιὰ ἄρθρα ποῦ εἶχαν γράψει γιὰ τὴν ἐπιθεώρηση «*Λογοτεχνία στὴν Τουρκία καὶ τὴν Εὐρώπη*» (*Turkiyede ve Avrupa'da Yazın*), κατὰ τὴν 30ὴν ἐπέτειο ἀπὸ τὴν ἐκτέλεση τριῶν ἠγετικῶν στελεχῶν τῆς προοδευτικῆς νεολαίας. Κατηγοροῦνται γιὰ προσβολὴ κατὰ τοῦ Στρατοῦ.

Ὁ Ντογὰν Ἐζγκυντέν, στὸ ἄρθρον του «*Τριάντα Χρόνια Μετὰ*», ἤσκησε κριτικὴν στὴν στάση τοῦ τουρκικοῦ Στρατοῦ στὰ τέλη τοῦ 1960 ἔναντι τῆς «ἀρχοῦσης τάξεως» καὶ κατὰ τῆς «ἐργατικῆς τάξεως» καὶ τῆς «προοδευτικῆς νεολαίας». Ὑπεγράμμισε ὅτι τὰ ἠγετικά στελέχη τῆς προοδευτικῆς νεολαίας ἔγιναν οἱ κύριοι στόχοι τῆς στρατιωτικῆς τρομοκρατίας, ὅταν ἐξέφρασαν τὴν ἀντίθεσίν των στὴν νέα πολιτικὴ τοῦ Στρατοῦ.

«Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ποὺ ὁ Στρατὸς ἐξετέλεσε τρία ἡγετικά στελέχη τῆς προοδευτικῆς νεολαίας, τοὺς Ντενὶζ Γκεμίζ, Γιουσοῦφ Ἀρσλάν καὶ Χουσεῖν Ἰνάν. Ἄλλο ἓνα στέλεχος τῆς προοδευτικῆς νεολαίας, ὁ Μαχίρ Καγιάν καὶ οἱ σύντροφοί του, ἐσκοτώθησαν ἀπὸ ἔκρηξη καὶ πυροβολισμό γιὰ τὸν ἴδιον λόγο. Αὐτὴ ἡ ἀπολυταρχικὴ στάσις τοῦ Στρατοῦ συνεχίσθη στὴν δεκαετία τοῦ 1980, τοῦ 1990, ἀκόμη καὶ μετὰ τὸ 2000.»

Ὁ Ντογκάν Ἐζγκυντέν, 69 ἐτῶν, ἤρχισε νὰ ἐργάζεται ὡς δημοσιογράφος στὶς 9 Σεπτεμβρίου 1952 στὴν Σμύρνη. Ἀφοῦ συνειργάσθη μὲ τὶς ἐφημερίδες *Ege Gunesi*, *Sabah Postasi*, *Milliyet* καὶ *Oncu* στὴν Σμύρνη καὶ *Gese Postasi* καὶ *Sosyal Adalet* στὴν Κωνσταντινούπολη, ἔγινε ἀρχισυντάκτης καὶ κύριος ἀρθρογράφος τῆς πρὸ σημαντικῆς συντηρητικῆς ἡμερησίᾳς ἐφημερίδος *Aksam* (1964-66) καὶ τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπιθεωρήσεως *Ant* (1967-71).

Ὁ Ἐζγκυντέν καὶ ἡ γυναῖκά του, Ἰνσι Τουγκσαβούλ, κατηγορήθησαν ἐπάνω ἀπὸ 50 φορὲς ὅτι διέπραξαν «ἔγκληματα γνώμης» στὰ ἄρθρα ποὺ ἔγραψαν ἢ ἐδημοσίευσαν στὴν ἐπιθεώρηση *Ant*. Ἀντιμετωπίζοντας τὴν ἀπειλὴ γιὰ ἐπάνω ἀπὸ 300 χρόνια φυλακίσεως συνολικῶς, ἔπρεπε νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν Τουρκία μετὰ τὸ στρατιωτικὸ πραξικόπημα τοῦ 1971.

Ἀπὸ τοῦ 1974, ἔχουν ἰδρύσει τὸ πρακτορεῖο *Info-Türk*, τὸ ὁποῖον πληροφορεῖ τὴν παγκόσμιον κοινὴ γνώμη γιὰ τὴν κατάστασι τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων στὴν Τουρκία, <http://info-turk.be>. Εἶναι ἐπίσης μεταξὺ τῶν ἰδρυτῶν καὶ τῆς διοικήσεως τῶν Ἐργαστηρίων Sun (*Atelier du Soleil*): <http://www.ateliersdusoleil.be>.

Ὁ Ἐζγκυντέν καὶ ἡ Τουγκσαβούλ, μαζὶ μὲ ἐπάνω ἀπὸ 200 ἐξορισθέντες ἀντιφρονοῦντες τοῦ καθεστώτος, ἐστερήθη τὴν τουρκικὴν τους ὑπηκοότητα τὸ 1982, ἐξ αἰτίας τῆς κριτικῆς τους ἐναντίᾳ στὴν στρατιωτικὴ χούντα. Παρὰ τὸ γεγονός ὅτι αὐτὴ ἡ ἀπόφασις ἠκυρώθη μετὰ ἀπὸ 10 χρόνια, τὸ Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν δὲν ἀπῆντησε ποτὲ στὸ αἶτημα νὰ τοὺς δοθεῖ γραπτὴ ἐγγύησις ὅτι δὲν θὰ ἐξεδιώκοντο ἢ δὲν θὰ ἐφυλακίζοντο γιὰ τὶς κατηγορίες ποὺ τὸ ἴδιο τὸ ὑπουργεῖο ἐκοινοποίησε στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐπιτροπὴ Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς πρώην ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Συλλόγου Δημοσιογράφων, τοῦ Σωματεῖο Δημοσιογράφων καὶ τοῦ Συμβουλίου Ἠθικῆς τοῦ Τύπου στὴν Τουρκία, ὁ Ἐζγκυντέν εἶναι τώρα μέλος τοῦ *Συλλόγου Δημοσιογράφων τῆς Τουρκίας* (TGC), τοῦ *Συλλόγου Ἐπαγγελματιῶν Δημοσιογράφων τοῦ Βελγίου* (AGJPB), τοῦ *Κέντρου Διαπολιτισμικῶν Δράσεων τῶν Βρυξελλῶν* (CBAI), τοῦ *Συνδέσμου Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων τοῦ Βελγίου* (LDDH) καὶ τοῦ *Κινήματος Ἐναντίᾳ στὸν Ρατσισμό καὶ τὴν Ξενοφοβία* (MRAX).

Εἶναι συγγραφεὺς πολλῶν βιβλίων, κυριώτερα ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι: «Γιὰ τὸν Φασισμό» (1965, Κωνσταντινούπολις), «Γιὰ τὸν Καπιταλισμό», (1966, Κωνσταντινούπολη), «Φάκελλος Τουρκία», (1972, Γαλλία), «Φασισμός καὶ Ἀντίστασις στὴν Τουρκία», (1973, Ὀλλανδία), «Μέσα Μαζικῆς Ἐνημέρωσεως καὶ οἱ Τοῦρκοι Μετανάστες», (1983, Βέλγιον), «Τὸ πορτραῖτο τῆς τουρκικῆς μεταναστεύσεως», (1984, Βέλγιον), «Τὸ Μαῦρο Βιβλίον τῆς Μιλιταριστικῆς Δημοκρατίας στὴν Τουρκία», (1986, Βέλγιον), «Ἡ Ἀκροδεξιὰ στὴν Τουρκία», (1988, Βέλγιον).

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Συνέλευσις τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Συμβουλίου, στὴν συνεδρίαση τῆς ὀλομελείας τῆς στίς 28 Ἰανουαρίου 2003, υἱοθέτησε μίᾳ σύστα-

ση σχετικῶς πρὸς τὴν ἐλευθερία τῆς ἐκφράσεως στὰ μέσα μαζικῆς ἐνημερώσεως στὴν Εὐρώπη. Ἀφοῦ ὑπεγράμμισαν ὅτι «οἱ προσαγωγὲς δημοσιογράφων συνεχίζονται στὴν Τουρκία», ἡ Εὐρωπαϊκὴ συνέλευσις παρουσίασε ὡς παράδειγμα τὴν ἀγωγή ἐναντία στὸν Ἐζγκυντέν καὶ τοὺς δύο συναδέλφους του στὴν Τουρκία.

Ἐπὶ πλέον, οἱ «Ρεπόρτερ Χωρὶς Σύνορα» (RSF) διεμαρτυρήθησαν ἀμέσως γιὰ τὴν καταδίκη τῶν τριῶν δημοσιογράφων. «Ἐὰν αὐτοὶ οἱ δημοσιογράφοι καταδικασθοῦν γιὰ προσβολὴ κατὰ τοῦ στρατοῦ, ἡ Τουρκία θὰ προδώσει τὶς δεσμεύσεις ποὺ ἀνάλαβε ἀπέναντι στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση», ἐδήλωσε ὁ Ρομπέρ Μενάρ, γενικὸς γραμματεὺς τῆς RSF, σὲ ἐπιστολὴν του ἀπευθυνομένη στὸν τοῦρκο Ὑπουργὸ Δικαιοσύνης.

Ἀντιδρῶντας στὴν καταδίκη τοῦ Ἐζντυγκέν στὴν Τουρκία, ἡ Ἐθνικὴ Γραμματεὺς τῆς Γενικῆς Ὁμοσπονδίας Ἐπαγγελματιῶν Δημοσιογράφων στὸ Βέλγιον (AGJPB), Μαρτίν Σιμονίς, ἔστειλε μῆνυμα διαμαρτυρίας στὸν τοῦρκο Ὑπουργὸν Δικαιοσύνης καὶ τὸν βέλγον Ὑπουργὸν Ἐξωτερικῶν κ. Λουὴ Μισέλ.

Τὸ Κέντρον Διαπολιτισμικῶν Δράσεων τῶν Βρυξελλῶν (CBAI) ἐξέφρασε ἐπίσης «τὴν ἀνησυχία του καὶ τὴν δυσανεξία του νὰ βλέπει ὅτι συνεχίζεται νὰ διώκεται ἓνα ἀπὸ τὰ ἰδρυτικὰ του μέλη, ὁ Ντογκὰν Ἐζγκυντέν, ἐξ αἰτίας τῶν ἄρθρων του», ὑπεθυμίζοντας ὅτι ὁ Ἐζγκυντέν «συνέβαλε οὐσιαστικῶς στὸ CBAI, φωτίζοντας μὲ ἀκρίβεια καὶ ἐπιδεξιότητα πτυχῆς τῆς πραγματικότητος, ὅπως αὐτὲς βιώνονται ἀπὸ τὴν τουρκικὴ κοινότητα στὸ Βέλγιον καὶ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ζοῦν στὴν Τουρκία, καὶ διεδραμάτισε σημαίνοντα ρόλο στὴν πολιτισμικὴ συναλλαγὴ μεταξὺ τῆς βελγικῆς κοινωνίας καὶ τοῦ τουρκικοῦ πληθυσμοῦ ποὺ ζῆ στὴν χώρα μας.»

Ὁ βέλγος ΥΠΕΞ κ. Λουὴ Μισέλ ἀπάντησε στὴν ἐπιστολὴ τῆς Σιμονίς στὶς 23 Ἰανουαρίου 2003 ὡς ἑξῆς: «Συμμερίζομαι πλήρως τὴν ἀνησυχία σας καὶ λυποῦμαι ποὺ παρατηρῶ ὅτι ἡ Τουρκία ἀκόμη συνεχίζει νὰ διώκει τὴν ἐλευθερία τῆς ἐκφράσεως. Σύμφωνα μὲ πληροφορίες ποὺ ἔλαβα ἀπὸ τὶς ὑπηρεσίες μου, ὁ κίνδυνος φυλακίσεως εἶναι περιορισμένος γιὰ τὸν ἐνδιαφερόμενο, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει διεθνὲς ἔνταλμα συλλήψεως ἐναντίον του στὴν ἐκκρεμοῦσαν ὑπόθεση. Παρ' ὅλα αὐτά, ὁ κίνδυνος παραμένει ἀναμφιβόλως εἰς ὅτι ἀφορᾷ τὶς προγενέστερες ὑποθέσεις ἐναντίον του. Ἐζήτησα ἀπὸ τὸν πρέσβη μας στὴν Ἄγκυρα νὰ παρακολουθεῖ στενὰ αὐτὴν τὴν συγκεκριμένη ὑπόθεση τοῦ Ἐζγκυντέν.»

Ἦδη τρία χρόνια ἔχουν περάσει ἀπὸ τῆς ἐνάρεξως τῆς ἀτυχοῦς αὐτῆς δίκης στὴν Τουρκία. Παρὰ τὶς διαμαρτυρίες ἀπὸ εὐρωπαϊκοὺς ὀργανισμοὺς καὶ τὴν παρέμβαση τοῦ βέλγου Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν, οἱ δικαστικὲς καὶ κυβερνητικὲς ἀρχὲς τῆς Τουρκίας δὲν ἔχουν ἐπιδείξει διάθεση ἀνταποκρίσεως.

Πιστεύομε, ἀσφαλῶς, ὅτι οἱ προθέσεις τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Ἐρντογὰν πόρρω ἀπέχουν ἀπὸ τὴν ἀποδοχὴ παρομοίων καταστάσεων. Πιστεύομε ὅτι ὁ τοῦρκος Πρωθυπουργὸς καὶ ἡ κυβέρνησις του ἐπιθυμοῦν πραγματικὰ τὴν ἐμβάθυνση καὶ τὴν ἐμπέδωση τῆς δημοκρατίας στὴν χώρα τους. Πιστεύομε ὅτι ἡ προσοχὴ τους εἶναι διαρκῶς ἐστραμμένη πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴν καὶ συνεπῶς τὸ ἀνωτέρω σημείωμα θὰ λειτουργήσει ἀπλῶς ὡς φιλικὴ προτροπὴ πρὸς διευθέτησιν παρομοίων ἐκκρεμοτήτων.